

POSUDEK

oponentky na bakalářskou práci

Jméno a příjmení: Veronika Kašparová

Téma práce: Strategie zvládání zátěžových situací osob s těžkým zrakovým postižením

Autorka, Veronika Kašparová, se ve své bakalářské práci zaměřuje na problematiku osob se závažným zdravotním hendikepem, jímž je zrakové postižení. Jejich situaci autorka sleduje především z hlediska zátěžových situací, které, jak předpokládá, se mohou od běžné populace vidících v mnoha ohledech výrazně lišit. Pomocí rozhovorů se rozhodla zjistit, jaké situace pro tyto osoby představují problémy, a zároveň se zaměřila i na to, jakými způsoby náročná situace i stres, který se s nimi pojí, dotazovaní zvládají. Zvolené téma je bezesporu závažné a jeho zpracování empirickou cestou přináší mnoho důležitých poznatků. Některé překvapivé nálezy dokonce zásadně zpochybňují běžné stereotypní představy. Je třeba uvést, že předložená bakalářská práce je zpracována na vysoké úrovni, fundovaně a s velkou mírou citlivosti ke zvolenému tématu i k lidem, jichž se týká.

Bakalářská práce je rozvržena do teoretické a praktické části. Teoretickou část tvoří 9 hlavních kapitol. Autorka nejprve vymezuje zrakové postižení (kap. 1), zmiňuje základní specifika odlišného vývoje dětí s těžkým zrakovým postižením (kap. 2) a odlišnosti v procesu socializace (kap. 3). Dále poukazuje na odlišné vnímání, resp. porozumění informacím o vnějším světě u osob se zrakovým postižením (kap. 4) a stručně popisuje zrakové vady, jimiž jsou postiženi oslovení respondenti (kap. 5). Zbývající čtyři kapitoly se zaměřují na problematiku zátěžové situace (kap. 6), k níž patří i ztráta zraku (kap. 7). Tématem jejího zvládání a procesem vyrovnávání se s náročnou životní situací se zabývají kap. 8 a 9.

Praktickou část tvoří kvalitativní výzkum, v němž autorka oslovila 8 respondentů s těžkým zrakovým postižením. Nálezy získané pomocí semistrukturovaných rozhovorů vyhodnocovala metodou obsahové analýzy. Cílem kvalitativní studie bylo zjistit, s jakým typem zátěžových situací se osoby s těžkým zrakovým postižením setkávají v každodenním životě a jak tyto situace souvisejí s jejich postižením. Dále se v rozhovorech zaměřila na zjišťování copingových strategií, které respondenti v daných situacích používají. Na základě stanovených cílů formulovala čtyři výzkumné otázky, v jejichž rámci analyzovala získaný verbální materiál. Výsledky autorka detailně popsala a jejich sumarizaci doplnila do tabulek. V diskusní části shrnuje nálezy a konfrontuje je i s poznatky uvedenými v teoretické části. Nálezy jsou nesmírně informativní a překvapivé.

Je třeba uvést, že se jedná o velmi zdařilou a informačně přínosnou bakalářskou práci. Autorka prokazuje vynikající vhlad do zvolené problematiky, zejména z jejího psychologického a sociálního hlediska. Vychází z dostatečného množství bibliografických zdrojů, nechybí mezi nimi ani zahraniční tituly, výzkumné studie a slovníky. S prostudovanou literaturou pracuje adekvátně, pouze na s. 39 uvádí v sekundárním odkazu obrácené pořadí citovaných autorů. Text je psán čtivě a má vynikající jazykovou úroveň. Příprava okruhů otázek pro rozhovory i výzkumných otázek svědčí o tom, že autorka dobře rozumí subjektivní situaci jedinců s uvedeným postižením. Získaná data interpretuje citlivě a s velkou mírou všímavosti.

Oponentka nemá žádné připomínky k obsahu práce ani ke způsobu jejího zpracování, pouze jeden námět k diskusi. V závěru autorka zmiňuje, že nálezy pro ni představují řadu nových otázek. Bylo by možné zmínit alespoň některé z nich?

Závěr: Je třeba uvést, že předložená bakalářská práce svou dobrou úrovní převyšuje běžnou kvalitu bakalářských prací. To se týká úrovně zpracování, autorčiny hloubky porozumění sledované problematice, citlivosti, všímavosti a dobré interpretační schopnosti. Vzhledem k uvedenému ji samozřejmě hodnotím klasifikačním stupněm:

„výborně“

Doc. Pavlína Janošová, Ph.D.

V Praze dne 21. 5. 2016